

Praktijkprikkel Gevaarlijke ontregeling door interactie ciclosporine met Panclamox®

Patiënten met een aangetoonde *Helicobacter pylori* worden behandeld met een kuur bestaande uit twee antibiotica en een maagbeschermer. Dat de medicatiebewaking bij combinatieverpakkingen niet altijd goed gaat, blijkt uit de volgende melding.

Melding

Een man die is opgenomen vanwege een hematologisch syndroom, krijgt een stamceltransplantatie. In het kader van de stamceltransplantatie start hij met ciclosporine. Na ongeveer een week kan hij met ontslag. Op de dag van ontslag schrijft de arts een kuur Panclamox® tegen *Helicobacter pylori* voor. De arts merkt echter het medicatiebewakingssignaal over de interactie van claritromycine met ciclosporine niet op. Hematologen in het ziekenhuis behandelen elke dag patiënten met ciclosporine na een stamceltransplantatie en monitoren dagelijks de ciclosporinespiegels. Daarom zijn de medicatiebewakingssignalen over interacties met ciclosporine voor klinische patiënten minder relevant. De Panclamox® wordt afgeleverd vlak voordat de patiënt in het weekend met ontslag gaat. Ook de openbare apotheek die Panclamox® voor de resterende periode levert, onderneemt geen actie. Zes dagen later komt de man in verwarde toestand binnen op de spoedeisende hulp. Hij blijkt hoge kalium- en bloedsuikerspiegels te hebben. Na dialyse op de Intensive Care gaat hij naar de verpleegafdeling.

Analyse

De kuur Panclamox® bevat claritromycine. Claritromycine geeft een belangrijke toename van de effectieve concentratie ciclosporine door een interactie met ciclosporine. Deze interactie zou de verklaring kunnen zijn voor de symptomen waarmee de patiënt het ziekenhuis binnenkomt, want de ciclosporinespiegel bleek veel te hoog. Het medicatiebewakingssignaal dat de arts heeft ontvangen, had moeten leiden tot een aanpassing van de kuur. Omdat de ciclosporinespiegel gemonitord wordt, is in het ziekenhuis afgesproken dat de apotheek van het ziekenhuis niet belt over medicatiebewakingssignalen met ciclosporine. Over de interactie van claritromycine met ciclosporine had wel gebeld moeten worden. Alleen was dit nog niet opgenomen in het protocol 'Medicatiebewaking ciclosporine'. Mogelijk zag de openbaar apotheker de interactie ook, maar ging die ervan uit dat de interactie in het ziekenhuis al was afgehandeld.

Aanbevelingen

Voor voorschrijvers in het ziekenhuis

- Beoordeel de medicatie van patiënten die ciclosporine gebruiken voor ontslag. Houd rekening met eventuele interacties en spreek zo nodig extra monitoring van de ciclosporinespiegel af.

Voor alle zorgverleners

- Realiseer je dat claritromycine onderdeel is van Panclamox®.

- Houd rekening met een groot aantal klinisch relevante interacties bij gebruik van claritromycine. Verder heeft ciclosporine een smalle therapeutische breedte met een risico op toxiciteit.
- Neem zo nodig contact op met de apotheek voor een alternatieve eradicaatiekuur. Voor de apotheker: zie voor de mogelijkheden het Informatorium Medicamentorum bij de afzonderlijke geneesmiddelen die onderdeel uitmaken van de eradicaatiekuur.

Voor ziekenhuisapothekers

- Maak duidelijke afspraken met medisch specialisten over de afhandeling van interacties van geneesmiddelen met ciclosporine.
- Zorg dat je rekening kunt houden met een uitzondering, bijvoorbeeld bij geneesmiddelen die minder vaak voorkomen of als een patiënt op zeer korte termijn met ontslag gaat.

Voor openbaar apothekers

- Ga er niet standaard vanuit dat medicatiebewakingssignalen die ontstaan zijn in het ziekenhuis ook altijd juist zijn afgehandeld voor de thuissituatie.
- Neem contact op in geval van twijfel omdat in de thuissituatie er minder mogelijkheden zijn tot monitoring van de spiegels van het geneesmiddel.

Zelf deze Praktijkprikkels ontvangen?

Is deze Praktijkprikkels doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze [website](#).

Medicatie-incidenten melden?

Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze [website](#).

Meer weten over het IVM?

Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze [nieuwsbrief](#).